

מפלות שורש של נדר הבודהיציטה כמעשה

נדר הבודהיציטה הוא נדר תודעת ההארה כמעשה (Engaging Bodhicitta). מהותו הוא התחייבות לא לוותר על הבודהיציטה עד הגעתנו להארה, ולשם כך הוא התחייבות להתאמן בכל מעשי הבודהיסטווה. שמונה עשר מפלות השורש עלולים לגרום לשבירת הנדר. שמונה-עשר מפלות השורש הן:

1. **שבח עצמי והפחתה בערכם של אחרים** – בשל השתוקקות לרווח וכבוד.
2. **הימנעות מהענקת דהרמה או רכוש** – למרות שזה נכון לתת עזרה לאחרים שסובלים ושאינ להם מגן בנמצא, לא לעשות זאת בשל קמצנות.
3. **סירוב לסלוח אף אם האחרים מתנצלים** – כאשר אחרים מתנצלים ומנסים להגיע לעמק השווה, ואתה מסרב. לקבל זאת ונוהג בהם בכעס באופן פיזי או מילולי.
4. **נטישה של המאהאיאנה** – הכחשה של שיעורים מסוימים באוסף שיעורי המאהאיאנה בטענה שהבודהה לא לימד אותם, ואף בלהט ובהנאה ללמד זאת לאחרים.
5. **גניבת רכוש של שלוש האבנים היקרות** – להשיג באמצעות גניבה, שוד, או דרכים אחרות משהו שהוקדש לשלוש האבנים היקרות. אם עשית זאת בעצמך או שביקשת מאחרים לעשות זאת עבורך – זה היינו הך.
6. **נטישה של הדהרמה** – זלזול בדרך שלמה בכל אבריה וטענה שהיא לא משהו שנמצא באוסף השיעורים שהבודהה לימד.
7. **גזלה מנזירים ונזירות** – מונעת מכוונת זדון, גניבה של גלימות הנזירות, הלקאה, כליאה או גרימה לנזירים או נזירות לאבד את נדר הנזירות.
8. **ביצוע פעולה כלשהי מחמש הפעולות ללא תקופת ביניים**: מונע ע"י כוונת זדון – רצח הוריק או רצח של ארהט, גרימה לפילוג בסנגהה או הקזת דמו של בודהה.
9. **החזקה בהשקפות שגויות**: אמונה שקארמה לא קיימת, שלידות קודמות ובאות אינן קיימות וכו'.
10. **הריסת יישובים וכו'** – הריסה של ערים, אזורים וכו'.
11. **לימוד ריקות לאלה שתודעתם אינה מאומנת** – כאשר לימוד נושא הריקות גורם לפחד אצל אחרים ושגורם להם להפנות את גבם למאהאיאנה ולהעדיף את דרך ההינאיאנה.
12. **הסטת אחרים מההארה השלמה** – כאשר אלו שטיפחו בודהיציטה חוזרים בהם מההארה השלמה משום ששכנעת אותם שמאחר ואין ביכולתם לתרגל את שש השלמויות ולהגיע להארה, דרך ההינאיאנה עדיפה עבורם.
13. **הבאת אחרים לנטישת נדרי החירות האישית** – לגרום לאחרים לסטות מדרכם כאשר הם חיים נכונה במסגרת נדר הפראטימוקשה – ע"י טענות כפי שאין טעם בנדרים שכאלו ושבבודהיציטה ודרך המאהאיאנה לבדם יטהרו את כל הפגמים.
14. **זלזול בשראווקות** – טענה שאימון בדרכי ההינאיאנה לא תביא להסרת כל התודעות העוכרות ושההבנות הנכוחות של ההינאיאנה לא מביאות לשחרור מסמסארה.
15. **הכרזה שקרית על [הבנה חודרת של] הריקות** – גם אם לא הבנת נכוחה את הריקות אתה טוענת. שאם אחרים יתאמנו כמוך הם יבינו את הריקות ישירות.
16. **קבלת רכוש [שנלקח] משלוש האבנים היקרות** – כאשר אתה מסכים לקבל רכוש שהוחרם מקהילות הסנגהה או משלושת האבנים היקרות.
17. **קביעת כללים פוגעים** – חוקים שמעדיפים קבוצה מסוימת של מתרגלים. לדוגמא – הכוונה לגרום לאלו שמתרגלים לעזוב את תרגול המדיטציה על ידי הסטת התמיכה לאלו שמדקלמים תפילות.
18. **וויתור על תודעת ההארה.**

מעבר לכך נדרשים ארבעת התנאים מאגדים לשבירת הנדר. אם אחד מארבעת התנאים הללו חסר, הנדר לא יישבר אך הוא ייחלש וייפגע. ארבעת התנאים הם:

1. לא למצוא דופי בפעולה שכזאת
2. לא לוותר על הרצון לעשות זאת שוב
3. לשמוח ולהתענג בפעולה הזאת

4. חוסר בושה או חוסר מבוכה

אלו הם ארבעת הגורמים המאגדים שחייבים להיות נוכחים בשלמותם כדי ששש עשרה מפלות שורש יושלמו.

ארבעת התנאים הללו אינם נחוצים עבור החזקה בשקפות שגויות (9) או וויתור על תודעת ההארה (16).